

MAGYARORSZÁGI ÚJ CLAUSILLÁK.

Dr. Soós LAJOS-tól.

SOME NEW CLAUSILLÆ FROM HUNGARY.

By Dr. L. Soós.

Clausilia (Dilatatoria) Horváthi n. sp.

A ház orsóalakú, végén kissé elvékonyodó; színe barna, a nyílás mentén sárgás vagy fehér; a héj erős, szabálytalanul barázdált, a nyílás mögött erősebben, szabálytalanul ránczolt, máskor a 4—8. kanyarulat továbbá a két utolsó kanyarulat felső fele gyengén bordázott, a bordák felső vége fehér szemölcsben végződik, azonban a szemölcsök legtöbbszörre egységes, a varratot szegélyező sávvá folynak össze; a kanyarulatok száma 10; a nyílás tojásdadalakú, pereme kitüremlett, a küszöbön összenőtt, az iny jól fejlett, fehér vagy sárgásszínű, az öböl alatt megduzzadt; az alsó lemez alacsony, ívesen hajlott és rendszeren jól fejlett duzzanatban végződik, melyet a lemez többi részétől többé-kevésbé éles barázda választ el; a főredő aránylag hosszú, a második garatredő jóval rövidebb, néha azonban fél oly hosszú, mint a főredő; az oszloplemez és a zár a nyílásban látható.

Magassága: 14—17 mm.

Átmérője: 3½ mm.

Termőhelye a Velebit: Burna Kosa, a Sveto Brdotól délkeletre, 1200—1400 m. magasságban (Soós), Vaganski Vrh (Bíró).

Ez új Clausiliát dr. HORVÁTH GÉZA tiszteletére neveztem el.

Shell fusiform, attenuated above, brown, close to the aperture yellowish or white, solid, irregularly striate, more coarsely so behind the lip, or the whorls 4—8 and the upper part of the two last whorls rib-striate, the striæ or ribs end above at the suture in a white papilla, but the papillæ mostly unite in a white streak; the two last whorls are sometimes smooth; whorls 10; aperture ovate, the peristome con-

tinuous, with distinct sinulus, reflexed and well thickened, white or yellowish; the inferior lamella low, arcuate, ending in a mostly well developed knot separated from the other part of the lamella; the principal plica long, the second palatal plica much shorter, but sometimes half as long as the principal plica: subcolumellar lamella and clausilium are visible.

Length: 14—17 mm.

Diam.: $3\frac{1}{2}$ mm.

Occurs in the Velebit Mountains: Burna Kosa, south-east from the Sveto Brdo at an elevation of 1200—1400 m. (Soós), Vaganski Vrh (BIRÓ).

It is named in honor of Dr. G. HORVÁTH.

A *Cl. (Dil.) Horváthi*-t a Sv. Brdo közelében levő Burna Kosa nevű hegycsúcson 1200—1400 m. magasságban, sűrű őserdőben, mohával benőtt sziklákon gyűjtöttem. BIRÓ LAJOS régebben a Vaganski Vrh-on gyűjtötte és mivel ezek a példányok szinte tökéletesen megegyeznek a Burna Kosán előfordulókkal, fel lehet tenni, hogy itt is hasonló körülmények között, hasonló magasságban élnek. Megtaláltam azonban magasabb pontokon is, nevezetesen a Sv. Brdotól délre eső Dušice nevű hegyrészen, füves hegyoldalon, 1500 m. magasságban, továbbá a Sv. Brdo déli köves, füves oldalán 1500—1750 m. magasságban. E száraz, sovány növényzetű helyeken tetemesen módosult formában fordult elő s különösen a Sv. Brdo lejtőjén figyelhetjük meg, hogy e faj a megváltozott létföltételek hatása alatt mennyire átalakult. A Sv. Brdon 1500 m.-től kezdve a csúcsg (1758 m.) mindenütt előfordul s a mint fölfelé haladunk a csúc felé szinte lépésről-lépésre meg lehet állapítani, mint válik az alább fekvő nyirkos, dús növényzetű erdők nagy termetű, vastag héjú, mély barna színű faja folyton kisebbé, vékonyabb héjűvé, világosabb barnává, majd sárgás szaruszínűvé. A *Cl. (Dil.) Horváthi*-nak ez a változata úgy látszik, nemcsak a Sv. Brdo környékén, hanem a Velebit távolabb fekvő részein is előfordul. Magam a Velebit északi részén, a Mali Rainac nevű csúcson 1650 m. magasságban, továbbá a Mali Rainac alján, a Jezero nevű hegyrészen 1450—1500 m. magasságban, mindkét helyen füves területen s mint a Sv. Brdon és a Dušicén, kövek alól gyűjtöttem. A Rainacról származó példányok némileg eltérnek a Sv. Brdon előfordulóktól, mivel sötétebb színűek, vastagabb héjúak és erősebben bordázottak, általában véve nagyon emlékeztetnek a *Cl. (Dil.) succinata* Rm. var. *substriata* Brus.-ra, mely a Velebitnek a Mali Rainactól délre eső részében meglehetősen gyakori (Franjkova draga, Stirovača, Konjsko stb.) s hogy mégis a *Dil. Horváthi*-hoz számítom, annak az az oka, hogy megvan rajta a *Horváthi* ama jellemző bélyege.

hogy a bordák fehér szemölcsben végződnek. A *C. Horváthi* e változatát *var. mutata*-nak nevezem.

Var. mutata m.

A törzsalaktól abban tér el, hogy kisebb, vékonyabb héjú, színe barna vagy sárgás szaruszínű.

Magassága: 11—13½ mm.

Átmérője: 2½—3 mm.

This variety differs from the typical form in the less, thinner, lighter brown on yellowish corneous shell.

Length: 11—13½ mm.

Diam.: 2½—3 mm.

Hab.: Dušice (south from Sveto Brdo) at an elev. of 1500 m., Sveto Brdo at an elev. of 1500—1750 m., Mali Rainac at an elev. of 1450—1650 m.

Clausilia (Dilataria) Emmæ n. sp.

A ház orsóalakú-tornyos, karsú; színe sárgás szarubarna, a nyílás közelében sárgás; e héj sűrűn bordázott, a nyílás mögött szabálytalanul, durván ránczolt, a bordák szélesek, laposak; a kanyarulatok száma 9; a nyílás tojásdadalakú, néha majdnem négyszögletes, pereme kitüremlett és a küszöbön összenőtt, néha a héjtől elvált, az iny jól fejlett, fehér, az öböl alatt megduzzadt, az alsó lemez alacsony, elül csomóban végződik, az oszloplemez alig látható; a főredő rövid, a második garatredő nagyon rövid, varratredője nincs.

Magassága: 11¼—13 mm.

Átmérője: 2½—2¾ mm.

Előfordul a Velebit déli részén, a Crnopač Kita nevű csúcán Gračac mellett 1100—1200 m. magasságban (Soós).

Ezt a fajt DOBIASCH EMMA kisasszony tiszteletére neveztem el, a ki mint szorgalmas gyűjtő nem csekély érdemeket szerzett a Velebit Mollusca-faunájának megismerésében.

Shell turrite-fusiform, slender, yellowish corneous, lighter behind the lip, thickly obsolete-costulate, behind the lip coarsely striate, the costulae low and broad; whorls 9; aperture ovate or squarish-ovate, with a distinct sinus, the peristome reflexed, continuous, sometimes free above, much thickened, white; inferior lamella low, ends in a knot, subcolumellar lamella in oblique view visible; the principal plica short, second palatal plica very short, no sutural plica.

Length: $11\frac{1}{4}$ —13 mm.

Diameter: $2\frac{1}{2}$ — $2\frac{3}{4}$ mm.

Occurs in the south part of the Velebit Mountains, on the peak of the Crnopać called Kita, near Gračac, at an elevation of 1100—1200 m. (Soós).

Named in honor of Miss EMMA DOBIASCH in Zengg.

Clausilia (Dilataria) hadrochila n. sp.

A ház orsóalakú, végén elvékonyodó; színe világos barna, a nyílás közeleiben sárgás; a héj sűrűn bordázott, néha azonban majdnem síma, a nyílás mögött szabálytalanul durván ránczolt, a bordák szélesek, laposak; a kanyarulatok száma 9; a nyílás tojásdadalakú, pereme kitüremlett, a küszöbön összenőtt, a héjtól elvált, az iny nagyon erősen fejlett, fehér, az öböl alatt megduzzadt; az oszloplemez, oldalról nézve be a nyílásba, látható, a főredő elég hosszú, a második garatredő sokkal rövidebb.

Magassága: 12— $13\frac{2}{3}$ mm.

Átmérője: $2\frac{3}{4}$ mm.

Termőhelye a Velebit: Metla-csúcs Oštaria mellett, körülbelül 1200 m. magasságban (Soós), Sladovača (Boór).

Shell fusiform, attenuated above, light brown, yellowish behind the lip, obsolete-costulate, sometimes nearly smooth, behind the lip coarsely irregularly, striate; whorls 9; aperture ovate with a distinct sinulus, peristome reflexed, continuous, free above, very thick, white; subcolumellar lamella in oblique view visible; the principal plica long, second palatal plica much shorter.

Length: 12— $13\frac{2}{3}$ mm.

Diameter: $2\frac{3}{4}$ mm.

Occurs in the Velebit Mountains, peak Metla near Oštaria, at an elevation of c. 1200 m. (Soós), Sladovača (Boór).

Clausilia (Dilataria) Méhelyi n. sp.

A ház tornyos, szabályosan bordázott, a bordák távol állók, élesek; színe világos barna; a kanyarulatok száma kb. 9—10 (példányaim csúcsa letört); a nyílás tojásdadalakú, pereme kitüremlett, a küszöbön összenőtt, az iny jól fejlett, az öböl alatt megduzzadt, fehér; a főredő elég hosszú, a második garatredő sokkal rövidebb.

Magassága kb.: 14—15 mm.

Átmérője: $2\frac{3}{4}$ mm.

Termőhelye a Kapela-hegység: Jasenak (MÉHELY).

Dr. MÉHELY LAJOS tiszteletére neveztem el.

Shell turrite, regularly sculptured with acute, distant ribs; light brown; whorls about 9—10 (the specimens are truncate); aperture ovate, with distinct sinulus, the peristome reflexed, continuous, much thickened, white; principal plica long, second palatal plica much shorter.

Length about: 14—15 mm.

Diameter: $2\frac{3}{4}$ mm.

Occurs in the Kapela Mountains: Jasenak (MÉHELY).

It is named in honor of Dr. L. MÉHELY.
